

De Politieke Barometer Onderwijs (meting januari 2012)

Utrecht, januari 2012

DUO ONDERWIJSONDERZOEK

drs. Vincent van Grinsven

Cécile Mutgeert MEd

Postbus 6813

500 AR Utrecht

telefoon: 030 263 1080

e-mail: info@duo-onderwijsonderzoek.nl

URL: www.duo-onderwijsonderzoek.nl

INHOUDSOPGAVE

	<i>Pagina</i>
1 INLEIDING	3
2 DOELSTELLINGEN VAN HET ONDERZOEK.....	4
3 ONDERZOEKSOPZET	5
4 ONDERZOEKSRESULTATEN.....	6
4.1 Vertrouwen in het kabinet Rutte	6
4.2 Vertrouwen in de minister van OCW.....	9
4.3 Het kabinet en het onderwijs	12
4.4 Welke partij heeft de beste/slechtste onderwijsplannen?.....	16
4.5 Beleidsvoornemens/-maatregelen.....	18
4.6 Politieke voorkeur	20

1 INLEIDING

Oktober 2010 is het kabinet Rutte officieel beëdigd. Op dat moment is DUO Onderwijsonderzoek met De Politieke Barometer Onderwijs gestart en hebben wij de eerste meting onder leraren en (school)directeuren uitgevoerd.

In totaal zijn er drie metingen in het kader van De Politieke Barometer Onderwijs verricht:

- oktober 2010;
- september 2011;
- januari 2012.

Deze rapportage bevat de resultaten van de meting die we in de week van 23 januari 2012 hebben verricht.

2 DOELSTELLINGEN VAN HET ONDERZOEK

De centrale doelstellingen van de meting zijn:

1. *Inzicht krijgen in het vertrouwen van leraren en directeuren in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs (ombo, havo, vwo) in het kabinet Rutte en in de bewindslieden van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.*
2. *Inzicht krijgen in het oordeel van leraren en directeuren over de beleidsmaatregelen en -voornemens van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.*
3. *Inzicht krijgen in (eventuele) wijzigingen in de partijpolitieke voorkeur van leraren en directeuren.*

3 ONDERZOEKSOPZET

Onderzoeksmethode

Het onderzoek is online uitgevoerd en daarbij is gebruik gemaakt van:

1. het Online Panel Leerkrachten Basisonderwijs en het Online Panel Directeuren Basisonderwijs (leerkrachten en directeuren die wij - DUO Onderwijsonderzoek - periodiek benaderen voor het invullen van een online vragenlijst over 'onderwijsrelevante onderwerpen');
2. onze onderwijsdatabase die van tal van onderwijsfunctionarissen in het voortgezet onderwijs de namen en e-mailadressen bevat.

Onderzoeksgroepen en respons

Onderzoeksgroep	Steekproef - aantallen respondenten die de vragenlijst volledig hebben ingevuld
Leraren basisonderwijs	450
Directeuren basisonderwijs	200
Leraren voortgezet onderwijs (vmbo, havo, vwo)	375
Directeuren voortgezet onderwijs (vmbo, havo, vwo)	352
Totale gerealiseerde steekproef	1.377

Om een reëel beeld te krijgen van 'het basisonderwijs' als totaal en 'het voortgezet onderwijs' als totaal hebben we de resultaten gewogen. De resultaten zijn zodanig gewogen dat de verhouding tussen leraren en directeuren binnen het basisonderwijs en binnen het voortgezet onderwijs overeenkomt met de verhouding in de werkelijkheid. Daarmee zijn de resultaten representatief en betrouwbaar voor de totale groep leraren en directeuren in het basisonderwijs en leraren en directeuren in het voortgezet onderwijs.

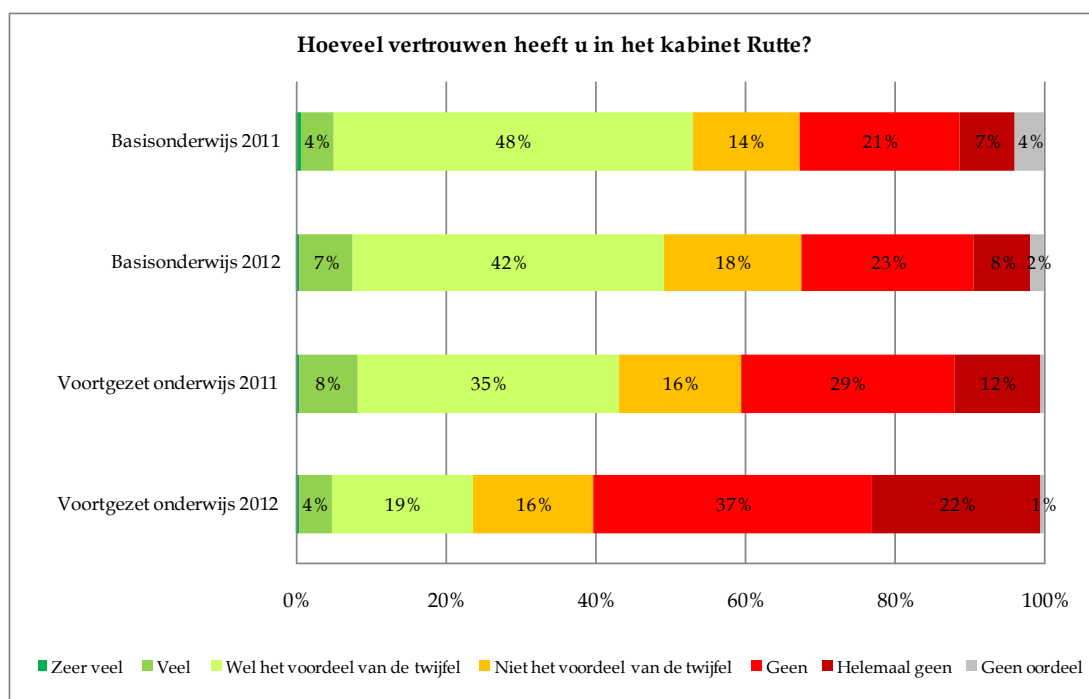
De resultaten in dit rapport zijn afgerond op hele getallen. Daardoor kan het voorkomen dat de verschillende antwoordcategorieën niet altijd optellen tot 100 procent.

4 ONDERZOEKSRESULTATEN

4.1 Vertrouwen in het kabinet Rutte

In de onderstaande grafiek zijn de resultaten van twee metingen weergegeven:

- de resultaten van de meting die in de week van 8 september 2011 heeft plaatsgevonden;
- en de resultaten van de meting die in de week van 23 januari 2012 heeft plaatsgevonden.

We zien onder meer dat:

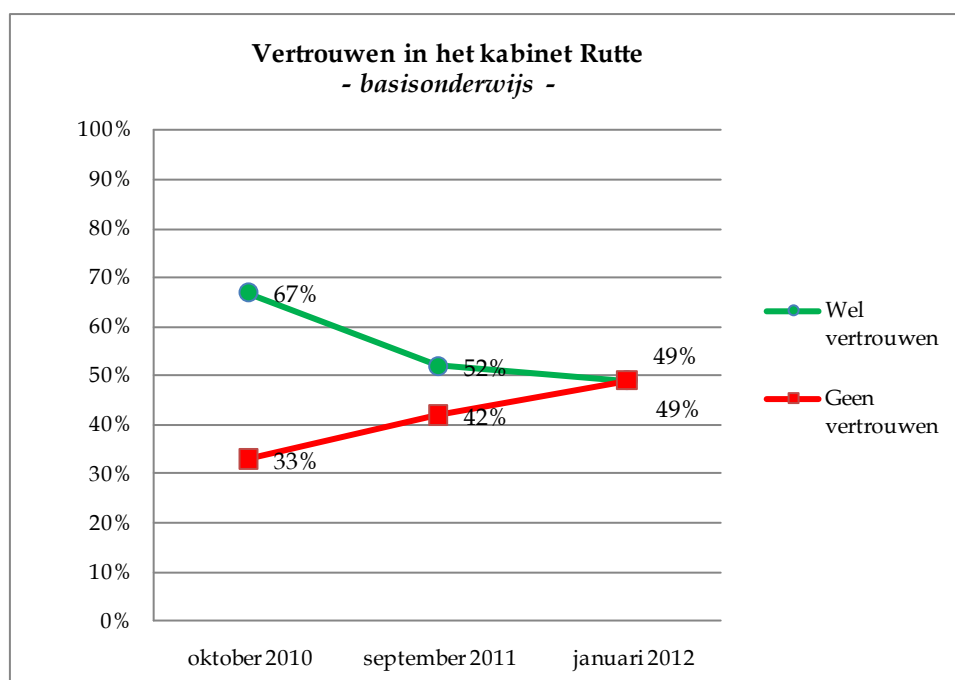
- leraren en directeuren in het basisonderwijs in januari 2012 iets minder vertrouwen hebben in het kabinet Rutte dan in september 2011;
- leraren en directeuren in het voortgezet onderwijs in januari 2012 veel minder vertrouwen hebben in het kabinet dan in september 2011.

Ontwikkeling van het vertrouwen van het basisonderwijs in het kabinet Rutte

In de volgende grafiek zijn de resultaten van drie metingen weergegeven:

- de resultaten van de meting in oktober 2010 (direct na de officiële beëdiging van het kabinet Rutte);
- de resultaten van de meting die in de week van 8 september 2011 heeft plaatsgevonden;
- en de resultaten van de meting die in de week van 23 januari 2012 heeft plaatsgevonden.

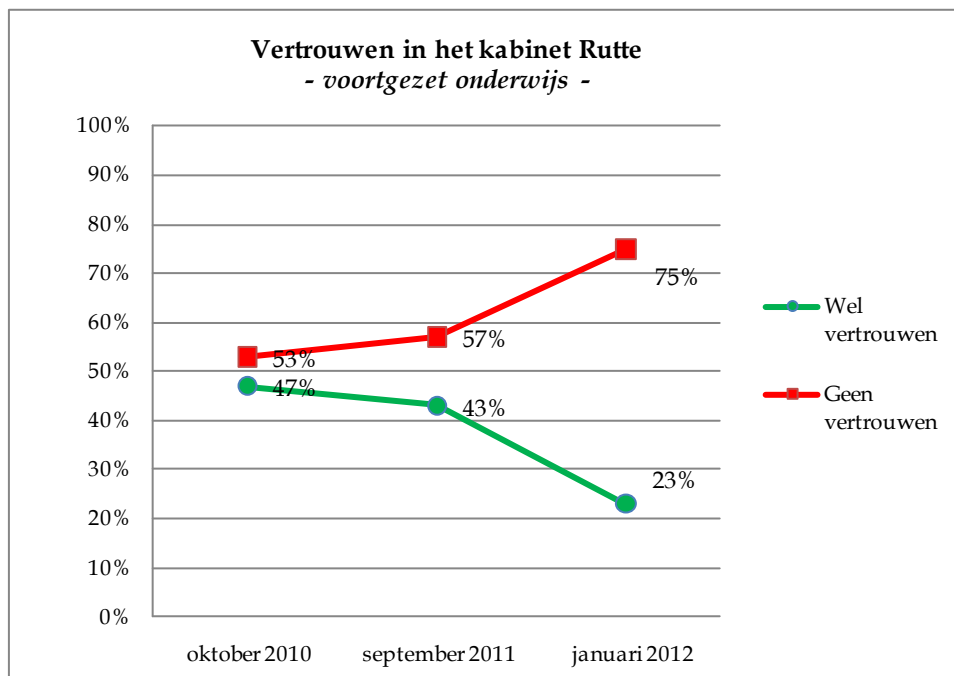
In de grafiek geven we percentages weer van de leraren en directeuren die ten tijde van de drie metingen hebben aangegeven wel vertrouwen in het kabinet Rutte te hebben en geen vertrouwen in het kabinet te hebben. We hebben daarbij de categorieën 'zeer veel vertrouwen', 'veel vertrouwen' en 'neutraal, ik geef het kabinet het voordeel van de twijfel' samengevoegd tot de categorie 'vertrouwen'. En we hebben de categorieën 'helemaal geen vertrouwen', 'geen vertrouwen' en 'neutraal, ik geeft het kabinet niet het voordeel van de twijfel' samengevoegd tot de categorie 'geen vertrouwen'.

Het vertrouwen van leraren en directeuren in het basisonderwijs in het kabinet Rutte is vanaf oktober 2010 gedaald. In oktober 2010 had 67% van de leraren en directeuren in het basisonderwijs wel vertrouwen in dit kabinet, in januari 2012 is het percentage gedaald naar 49%. Het percentage geen vertrouwen is in diezelfde periode gestegen van 33% naar 49%.

NB De groepen 'wel en geen vertrouwen' tellen niet altijd tot 100% op, omdat een klein percentage van de leraren en directeuren 'geen oordeel' heeft.

Ontwikkeling van het vertrouwen van het voortgezet onderwijs in het kabinet Rutte

Het vertrouwen van leraren en directeuren in het voortgezet onderwijs in het kabinet Rutte is vanaf oktober 2010 sterk gedaald. In oktober 2010 had 47% van de leraren en directeuren in het voortgezet onderwijs wel vertrouwen in dit kabinet, in januari 2012 is het percentage gedaald naar 23%.

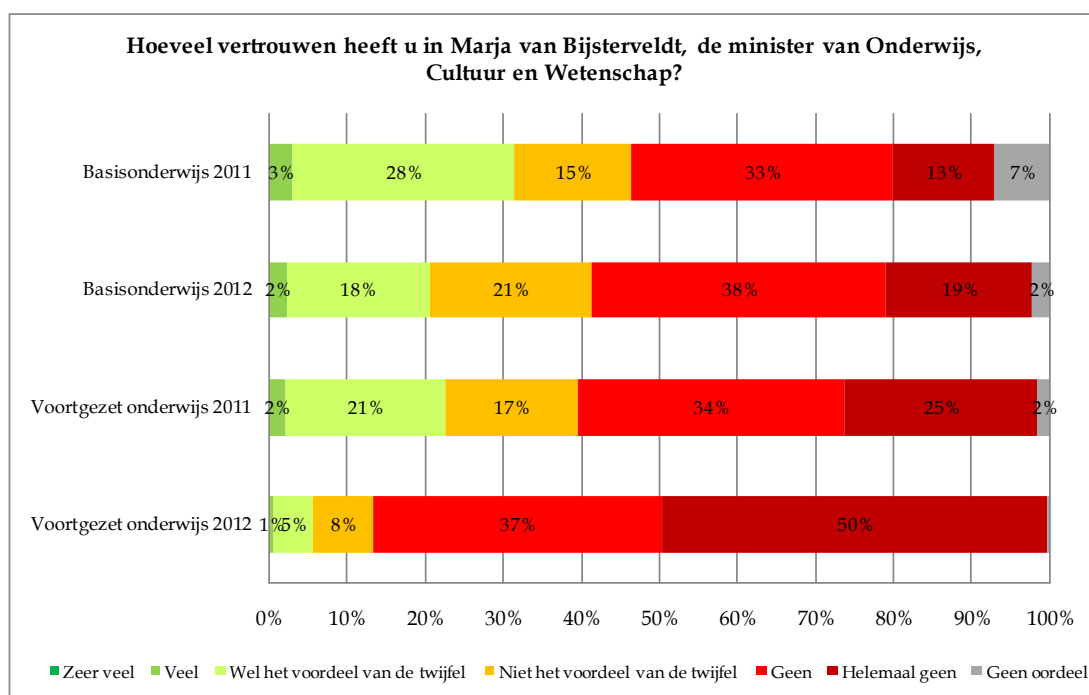
Het percentage geen vertrouwen is in diezelfde periode gestegen van 53% naar 75%.

NB De groepen 'wel en geen vertrouwen' tellen niet altijd tot 100% op, omdat een klein percentage van de leraren en directeuren 'geen oordeel' heeft.

4.2 Vertrouwen in de minister van OCW

In de onderstaande grafiek zijn de resultaten van twee metingen weergegeven:

- de resultaten van de meting die in de week van 8 september 2011 heeft plaatsgevonden;
- en de resultaten van de meting die in de week van 23 januari 2012 heeft plaatsgevonden.

We zien onder meer dat:

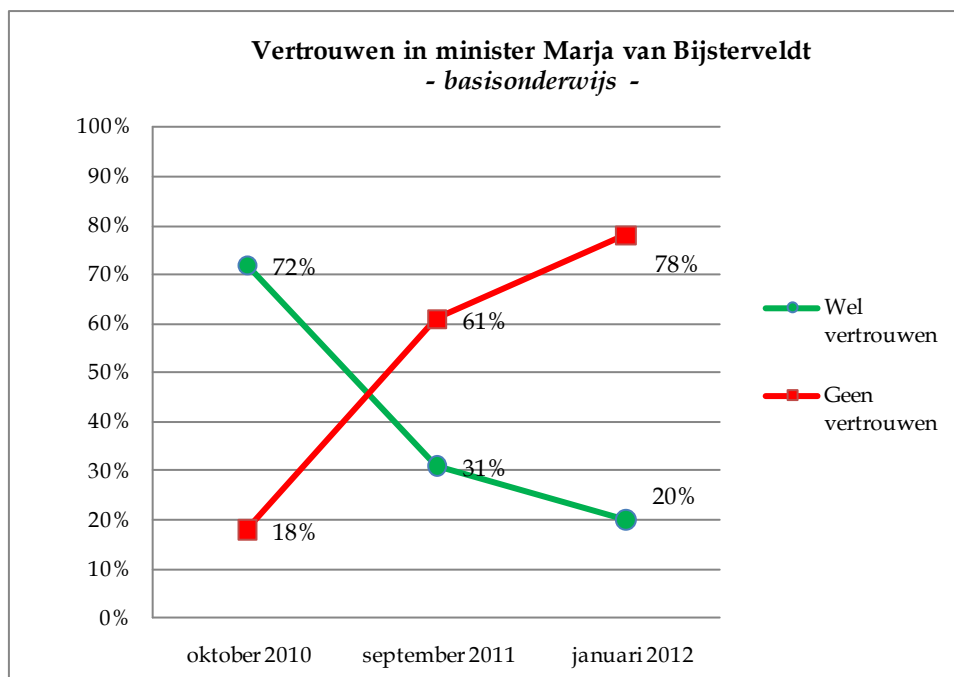
- leraren en directeuren in het basisonderwijs in januari 2012 minder vertrouwen hebben in de minister dan in september 2011;
- leraren en directeuren in het voortgezet onderwijs in januari 2012 veel minder vertrouwen hebben in de minister dan in september 2011.

Ontwikkeling van het vertrouwen van het basisonderwijs in de minister

In de volgende grafiek zijn de resultaten van drie metingen weergegeven:

- de resultaten van de meting in oktober 2010 (direct na de officiële beëdiging van het kabinet Rutte);
- de resultaten van de meting die in de week van 8 september 2011 heeft plaatsgevonden;
- en de resultaten van de meting die in de week van 23 januari 2012 heeft plaatsgevonden.

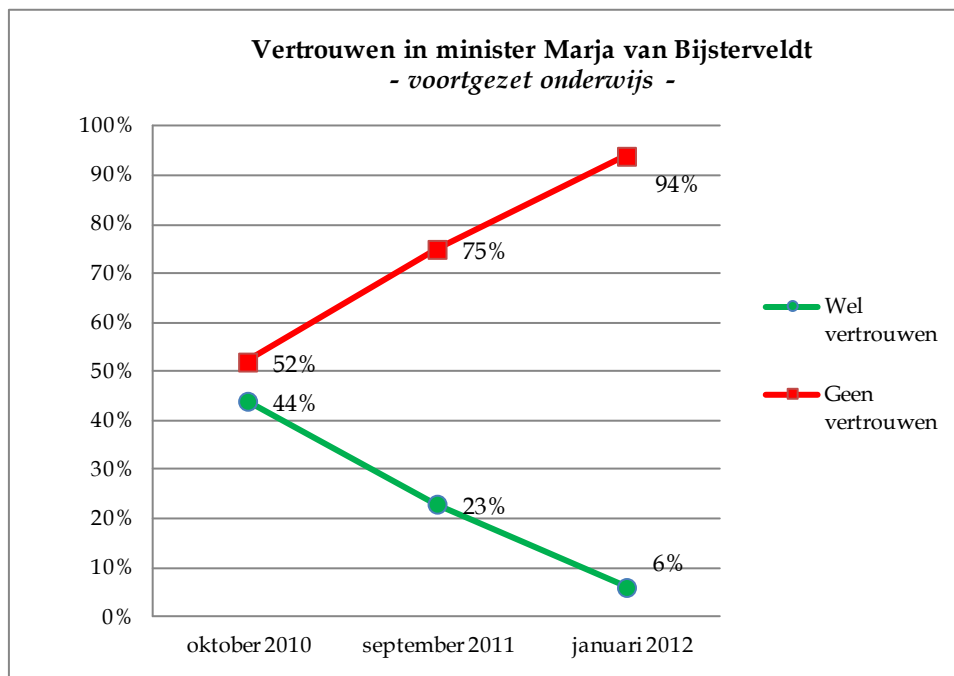
In de grafiek geven we percentages weer van de leraren en directeuren die ten tijde van de drie metingen hebben aangegeven wel vertrouwen in de minister te hebben en geen vertrouwen in de minister te hebben. We hebben daarbij de categorieën 'zeer veel vertrouwen', 'veel vertrouwen' en 'neutraal, ik geef het kabinet het voordeel van de twijfel' samengevoegd tot de categorie 'vertrouwen'. En we hebben de categorieën 'helemaal geen vertrouwen', 'geen vertrouwen' en 'neutraal, ik geef het kabinet niet het voordeel van de twijfel' samengevoegd tot de categorie 'geen vertrouwen'.

Het vertrouwen van leraren en directeuren in het basisonderwijs in de minister is vanaf oktober 2010 sterk gedaald. In oktober 2010 had 72% van de leraren en directeuren in het basisonderwijs wel vertrouwen in dit kabinet, in januari 2012 is het percentage gedaald naar 20%. Het percentage geen vertrouwen is in diezelfde periode gestegen van 18% naar 78%.

NB De groepen 'wel en geen vertrouwen' tellen niet altijd tot 100% op, omdat een klein percentage van de leraren en directeuren 'geen oordeel' heeft.

Ontwikkeling van het vertrouwen van het voortgezet onderwijs in de minister

Het vertrouwen van leraren en directeuren in het voortgezet onderwijs in minister Marja van Bijsterveldt is vanaf oktober 2010 sterk gedaald. In oktober 2010 had 44% van de leraren en directeuren in het voortgezet onderwijs wel vertrouwen in dit kabinet, in januari 2012 is het percentage gedaald naar 6%.

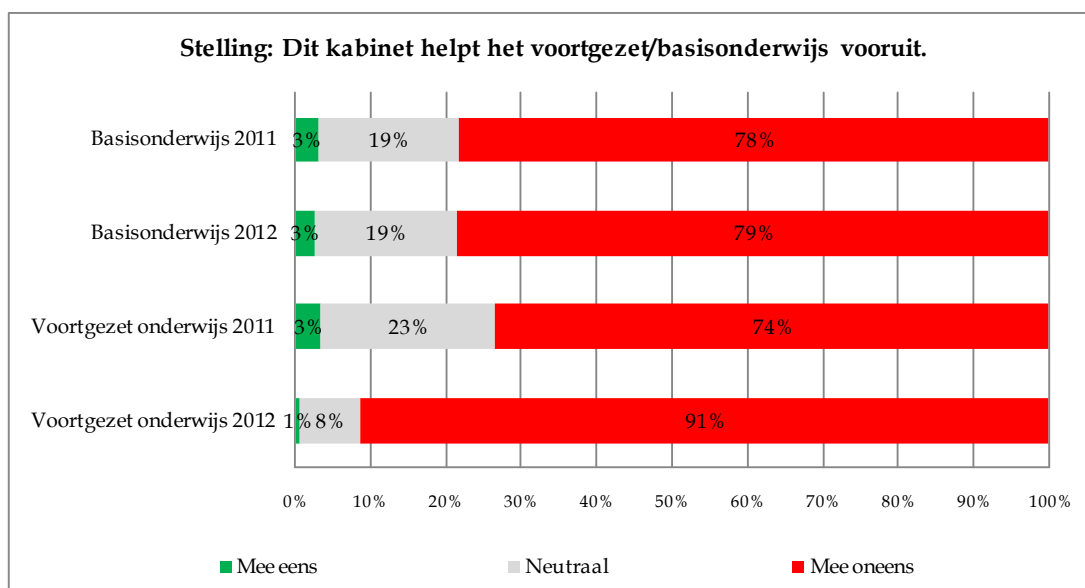
Het percentage geen vertrouwen is in diezelfde periode gestegen van 52% naar 94%.

NB De groepen 'wel en geen vertrouwen' tellen niet altijd tot 100% op, omdat een klein percentage van de leraren en directeuren 'geen oordeel' heeft.

4.3 Het kabinet en het onderwijs

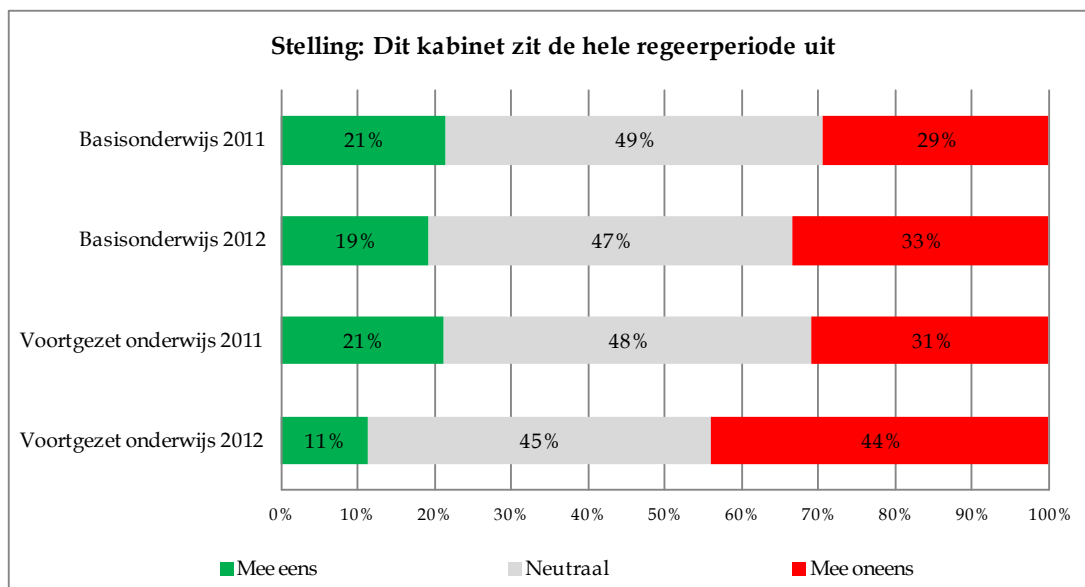
De leraren en directeurs is, net als in september 2011, een aantal stellingen voorgelegd.

Stelling 1 - Dit kabinet helpt het basis/voortgezet onderwijs vooruit

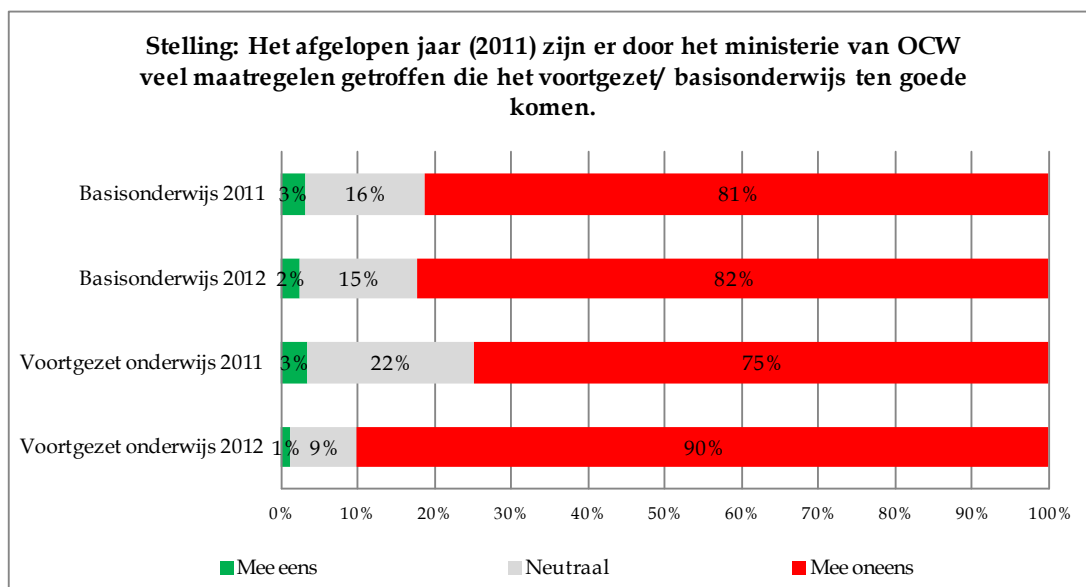
Bijna viervijfde van de leraren en directeurs in het basisonderwijs (79%) en 91% van de leraren en directeurs in het voortgezet onderwijs is het in januari 2012 oneens met de stelling dat dit kabinet het voortgezet/basisonderwijs vooruit helpt. Onder de leraren en directeurs in het basisonderwijs is deze groep ten opzichte van september 2011 min of meer gelijk gebleven (78%). Onder de leraren en directeurs in het voortgezet onderwijs is deze groep echter gegroeid.

Stelling 2 - Dit kabinet zit de hele regeerperiode uit

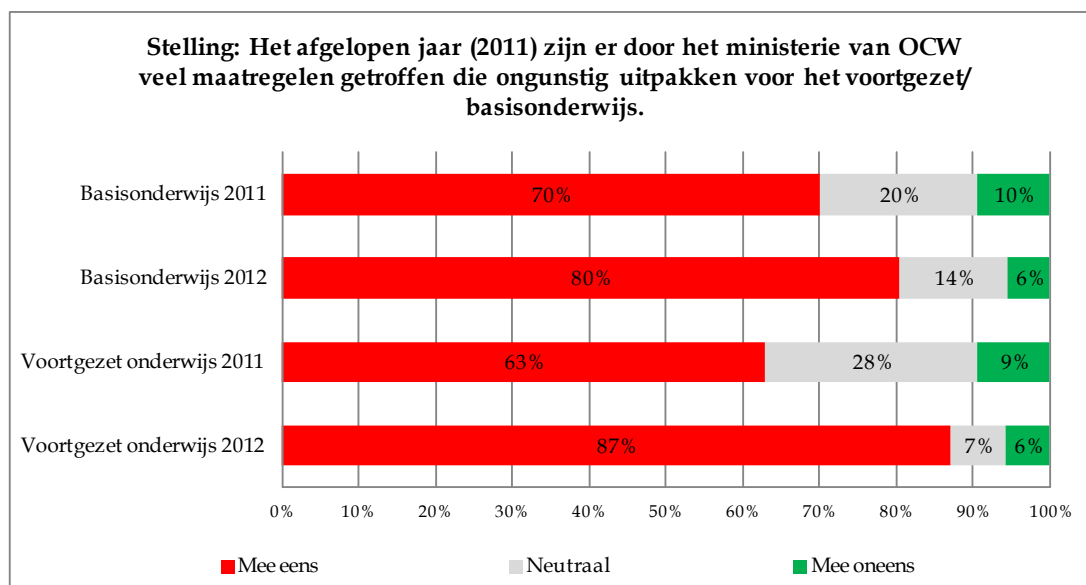
Circa een derde van de leraren en de directeuren uit zowel het basis- als het voortgezet onderwijs (respectievelijk 29% en 31%) was in september 2011 van mening dat het kabinet niet de gehele regeerperiode uit zou zitten. Dit beeld is wat betreft de leraren en directeuren in het basisonderwijs weinig veranderd; 33% is van mening dat het kabinet niet de gehele regeerperiode uit zal zitten. Het aantal leraren en directeuren in het voortgezet onderwijs dat denkt dat het kabinet niet de gehele regeerperiode uit zal zitten, is toegenomen. Ruim tweevijfde van hen (44%) is in januari 2012 van mening dat het kabinet niet de gehele regeerperiode uit zal zitten.

Stelling 3 - Het afgelopen schooljaar (2011) zijn er door het ministerie van OCW veel maatregelen getroffen die het voortgezet/basisonderwijs ten goede komen.

Een ruime meerderheid van de leraren en directeurs in het basis- en voortgezet onderwijs (respectievelijk 81% en 75%) was het in september 2011 oneens met de stelling dat door het ministerie van OCW het afgelopen jaar veel maatregelen getroffen zijn die het onderwijs ten goede komen. Dit beeld is in januari 2012 voor de leraren en directeurs in het basisonderwijs niet wezenlijk veranderd. In het voortgezet onderwijs zijn de leraren en directeurs (nog) kritischer geworden over de door het ministerie getroffen maatregelen; negen op de tien leraren en directeurs (90%) zijn het oneens met de stelling.

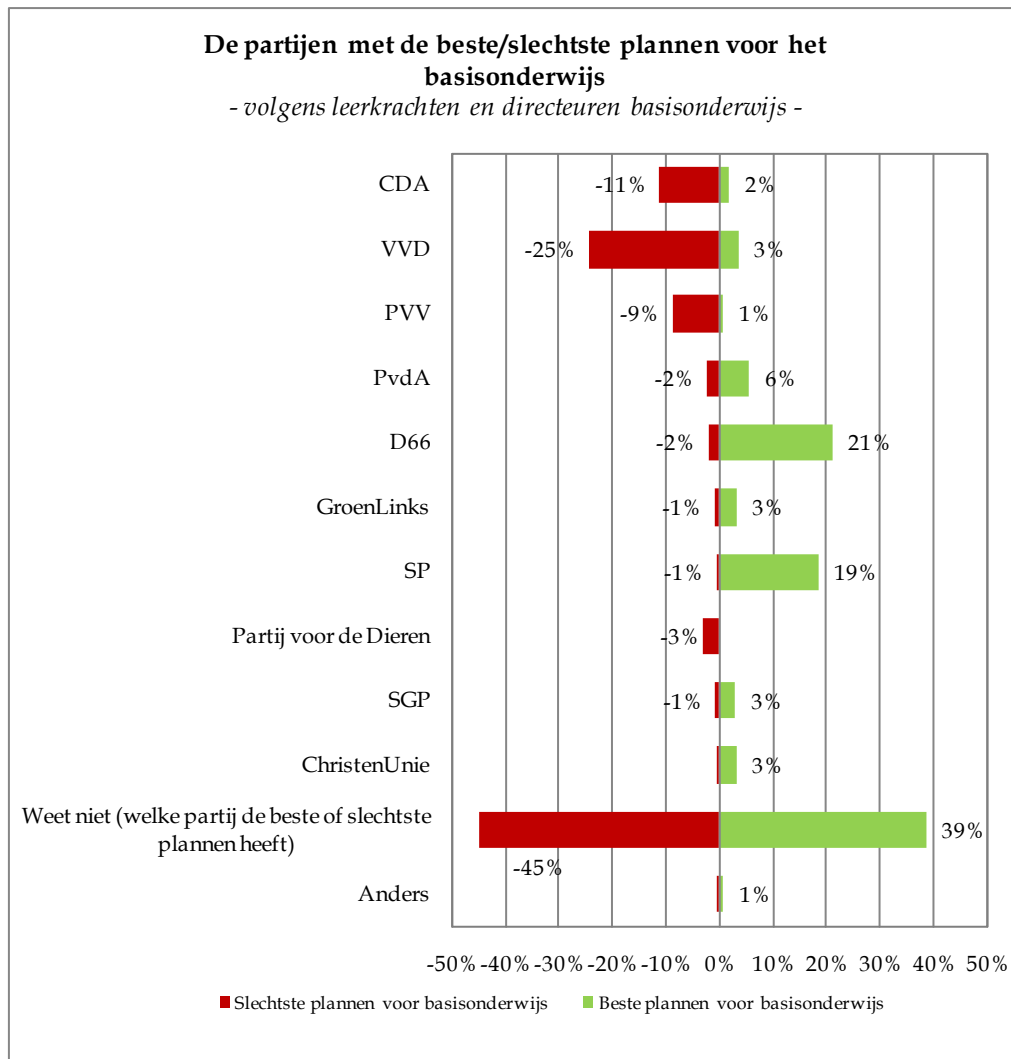
Stelling 4 - Het afgelopen schooljaar (2011) zijn er door het ministerie van OCW veel maatregelen getroffen die ongunstig uitpakken voor het voortgezet/basisonderwijs.

In september 2011 was circa tweederde van de leraren en directeuren in het basis- en voorgezet onderwijs (respectievelijk 70% en 63%) het eens met de stelling dat door het ministerie van OCW het afgelopen jaar veel maatregelen getroffen zijn die ongunstig uitpakken voor het onderwijs. In januari 2012 is de groep leraren en directeuren die het eens is met deze stelling in zowel het basis- als het voortgezet onderwijs toegenomen.

4.4 Welke partij heeft de beste/slechtste onderwijsplannen?

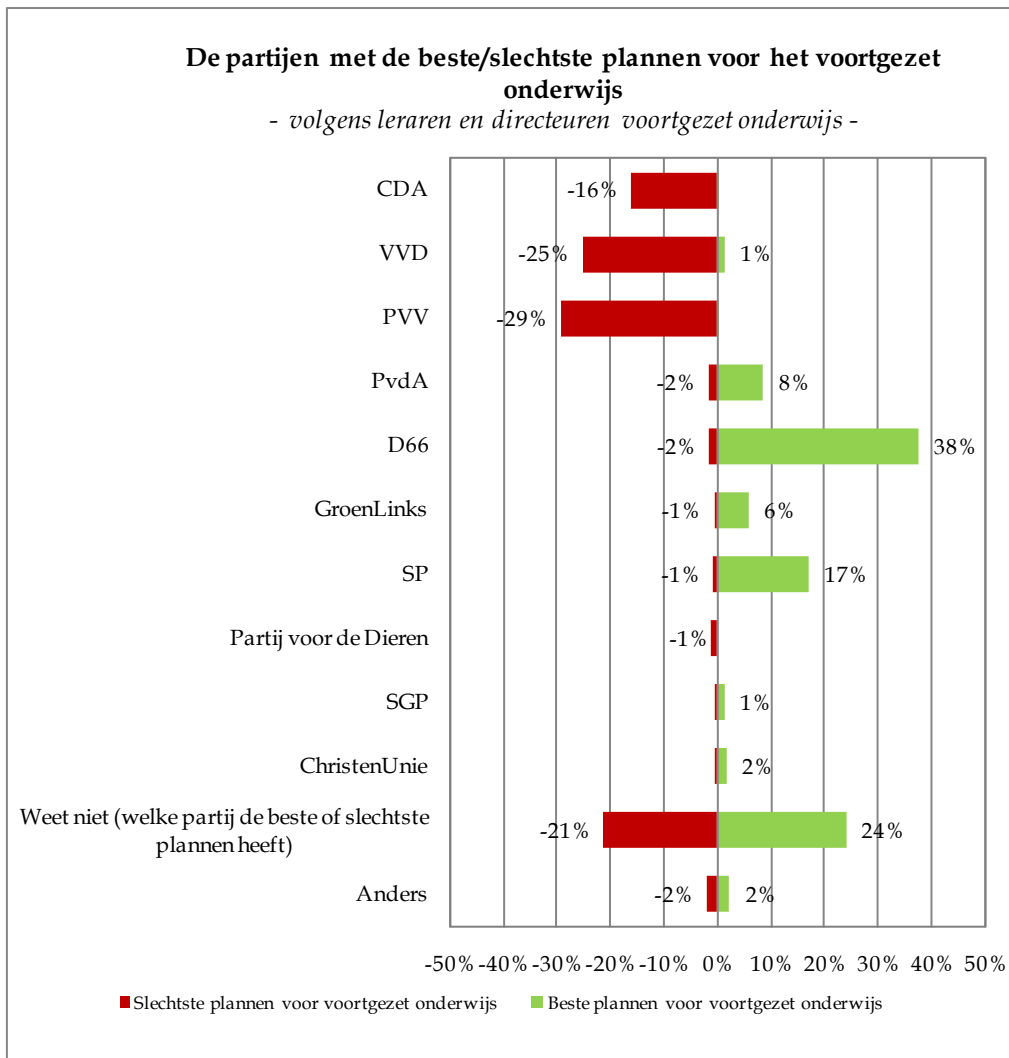
Volgens leraren en directeuren *basisonderwijs*

Volgens relatief veel leraren en directeuren in het *basisonderwijs* hebben D66 en de SP de beste plannen voor het basisonderwijs. VVD, CDA en PVV zijn volgens relatief veel leraren en directeuren de partijen met de slechtste plannen.

D66 stabiliseert op dit punt haar sterke positie in vergelijking met de vorige Politieke Barometer Onderwijs (september 2011). SP is de opkomende partij: 19% van de leraren en directeuren vindt in januari 2012 de SP de partij met de beste onderwijsplannen, in september 2011 was dat nog 8%.

Volgens leraren en directeuren voortgezet onderwijs

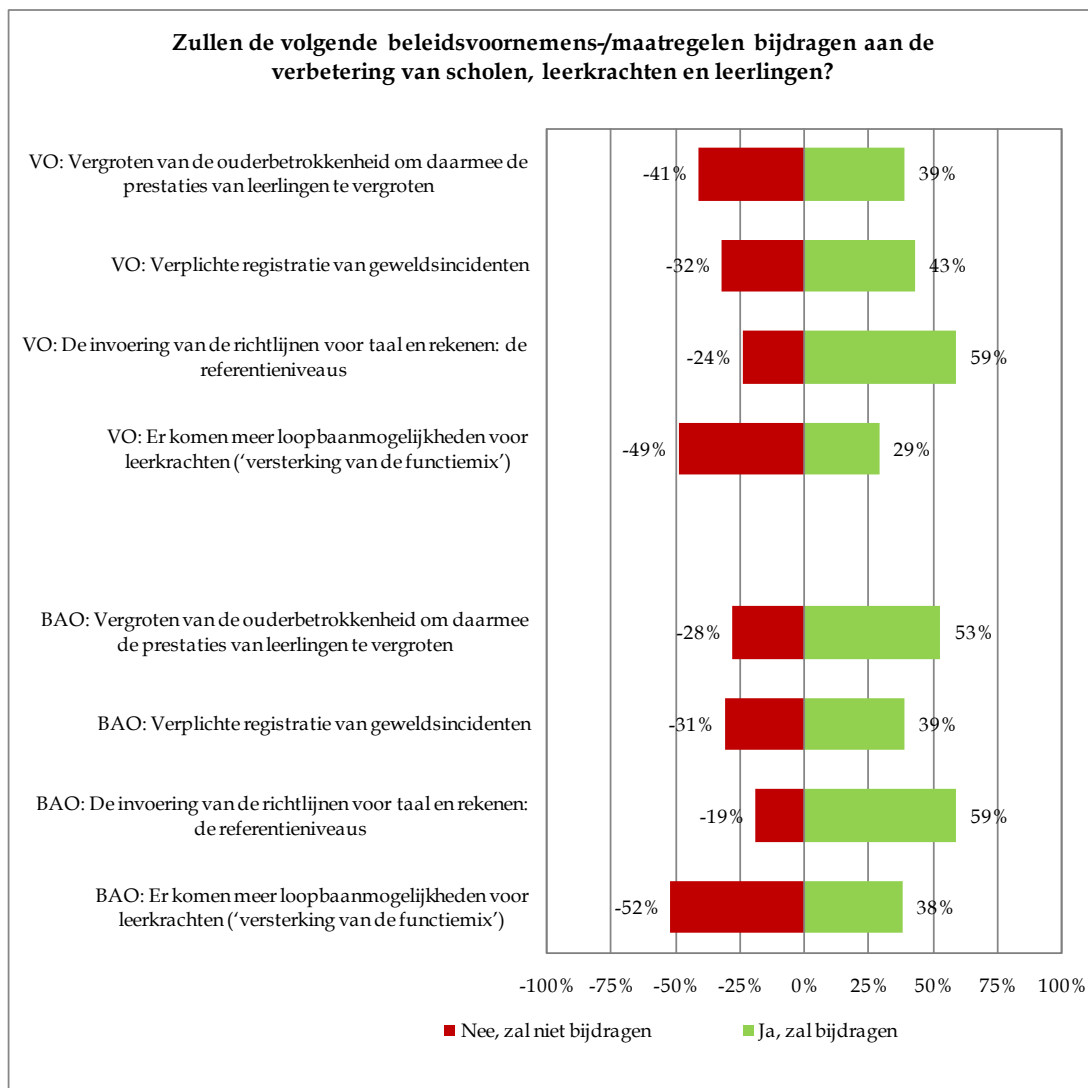

En ook volgens relatief veel leraren en directeuren in het *voortgezet onderwijs* is D66 de partij met de beste plannen voor het voortgezet onderwijs en ook hier volgt de SP (op enige afstand). Ook door relatief veel leraren en directeuren in het voortgezet onderwijs worden PVV, VVD en CDA aangewezen als de partijen met de slechtste plannen voor het voortgezet onderwijs.

Ook in het voortgezet onderwijs stabiliseert D66 op dit punt haar sterke positie in vergelijking met de vorige Politieke Barometer Onderwijs (september 2011). En ook nu (evenals in het basisonderwijs, zie de vorige pagina) is de SP de opkomende partij: 17% van de leraren en directeuren vindt in januari 2012 de SP de partij met de beste onderwijsplannen, in september 2011 was dat nog 9%.

4.5 Beleidsvoornemens/-maatregelen

We hebben de leraren en directeuren een aantal beleidsvoornemens/-maatregelen voorgelegd en gevraagd of deze volgens hen bijdragen aan de verbetering van het onderwijs.

In de grafiek is het percentage leraren en directeuren dat antwoordt met 'weet niet/geen oordeel' buiten beschouwing gelaten.

De leraren en directeuren zijn over een aantal beleidsvoornemens/ genomen maatregelen positief: de meerderheid (zowel in het basisonderwijs als in het voortgezet onderwijs 59%) vindt dat de 'invoering van de richtlijnen voor taal en rekenen: de referentieniveaus' bijdraagt aan beter onderwijs. Ook over de intentie/het beleidsvoornemen van Van Bijsterveldt om 'de

ouderbetrokkenheid te vergroten om daarmee de prestaties van leerlingen te vergroten' is met name het basisonderwijs positief (53% vindt dat dit zou bijdragen aan beter onderwijs). Over het 'creëren van meer loopbaanmogelijkheden voor leraren (versterking van de functiemix)' zijn de meningen verdeeld: ongeveer de helft vindt dat dit geen bijdrage levert aan beter onderwijs (basisonderwijs: 49%, voortgezet onderwijs: 52%), maar ook een grote groep vindt dat dit wel bijdraagt aan beter onderwijs (resp. 29% en 38%). Ook over 'de verplichte registratie van geweldsincidenten' zijn de meningen verdeeld.

4.6 Politieke voorkeur

We hebben de leraren en directeuren gevraagd wat zij zouden stemmen als er 'vandaag verkiezingen voor de Tweede Kamer zouden zijn'.

Als de samenstelling van de Tweede Kamer zou afhangen van het stemgedrag van leraren en directeuren in het basisonderwijs, dan zou de zetelverdeling als volgt zijn (zie de kolom Zetelverdeling basisonderwijs januari 2012):

Partijen	Zetelverdeling basisonderwijs <u>januari 2012</u>	Aantal zetels winst/verlies januari 2012 t.o.v. oktober 2010	Zetelverdeling basisonderwijs <u>oktober 2010</u>	De huidige zetelverdeling in de Tweede Kamer
CDA	9	-11	20	21
VVD	22	-9	31	31
PVV	1	-2	3	24
PvdA	12	-17	29	30
D66	30	+11	19	10
GroenLinks	14	-5	19	10
SP	43	+27	16	15
Partij voor de Dieren	1	-	1	2
SGP	6	+2	4	2
ChristenUnie	11	+3	8	5
Anders	1	+1	-	-
Totaal	150		150	150

De huidige regering van VVD en CDA met gedoogsteun van de PVV zou, als het aan de leerkrachten en directeuren in het basisonderwijs zou liggen, in plaats van 76 zetels (de huidige situatie in de Tweede Kamer) kunnen rekenen op 32 zetels. In oktober 2010 kreeg de huidige regering nog 54 zetels van de leerkrachten en directeuren in het basisonderwijs.

Als de samenstelling van de Tweede Kamer zou afhangen van het stemgedrag van leraren en directeuren in het voortgezet onderwijs, dan zou de zetelverdeling als volgt zijn (zie de kolom Zetelverdeling voortgezet onderwijs januari 2012):

Partijen	Zetelverdeling voortgezet onderwijs <u>januari 2011</u>	Aantal zetels winst/verlies januari 2012 t.o.v. oktober 2010	Zetelverdeling voortgezet onderwijs <u>oktober 2010</u>	De huidige zetelverdeling in de Tweede Kamer
CDA	4	-11	15	21
VVD	11	-6	17	31
PVV	1	-1	2	24
PvdA	27	-18	45	30
D66	41	+18	23	10
GroenLinks	17	-10	27	10
SP	36	+24	12	15
Partij voor de Dieren	1	-	1	2
SGP	4	+1	3	2
ChristenUnie	6	+1	5	5
Anders	2	+1	1	-
Totaal	150		150	150

De huidige regering van VVD en CDA met gedoogsteun van de PVV zou, als het aan de leraren en directeuren in het voortgezet onderwijs zou liggen, op dit moment kunnen rekenen op 16 zetels. In oktober 2010 kreeg de huidige regering nog 34 zetels van de leraren en directeuren in het voortgezet onderwijs.